

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Ionașcu Sergiu Vladimir,

născut la 03 noiembrie 1981, originar și domiciliat în s. Trușeni, str. Trandafirilor 45, mun. Chișinău,

Epureanu Mihail Ivan,

născut la 24 august 1987, originar și domiciliat în r-nul Orhei, s. Brănești,

Ceban Veaceslav Alexandru,

născut la 09 august 1986, originar și domiciliat în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 15, ap. 69,

Bugaesco Serghei Anatoli,

născut la 10 mai 1985, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Hipodromului 7,

Coiman Vladislav Vasili,

născut la 28 februarie 1985, originar și domiciliat în r-nul Anenii Noi, s. Geamănă,

Vatamaniuc Dumitru Vladimir,

născut la 31 august 1984, originar din or. Cahul, s. Roșu, domiciliat în r-nul Căușeni, s. Chircăieștii Noi,

Dabija Eugeniu Vasile,

născut la 22 iunie 1981, originar și domiciliat în r-nul Criuleni, s. Ratuș,

Cearca Timur Ion,

născut la 17 august 1988, originar din mun. Chișinău, domiciliat în r-nul Căușeni, s. Chircăieștii Noi,

Erjiu Alexandru Vasile,

născut la 10 octombrie 1979, originar din or. Lipcani, r-nul Briceni, domiciliat în mun. Chișinău, str. București 111, ap.11,

și

Velcinschi Serghei Nicolai,

născut la 27 septembrie 1988, originar și domiciliat în r-nul Anenii Noi, s. Todirești.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 23 ianuarie 2013 - pînă la 20 iunie 2013 (instanța de fond);*
- 2. de la 04 iulie 2013 - pînă la 15 septembrie 2014 (instanța de apel);*
- 3. de la 03 decembrie 2014 - pînă la 07 aprilie 2015 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei militare, mun. Chișinău din 20 iunie 2013, Ionașcu Sergiu, Coiman Vladislav, Erjiu Alexandru, Ceban Veaceslav, Epureanu Mihail, Dabija Eugeniu, Bugaesco Serghei, Velcinschi Serghei, Vatamaniuc Dumitru, Cearca Timur au fost achitați de sub învinuirea în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 309 ¹ alin. (3) lit. c), e) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate Tacu V., Fedulov V., Eremenco S., Vișcu V., Băț T., Petrov A., Băjereanu I., Vîrlan A., Saratovchin M., Guliev B., Sinciuc A., Snigur A., Smirnov N., Răducan Gh., Gîrlean T., Silvestrov D., Jmurcu I., Dumbravă S., Șumleanski V., Vlaicu S., Puiu A., Botezat A., Cuprianov E., Isadcenco A., Curdoglo D., Buga D. au fost respinse, ca neîntemeiate.

2. De către organul de urmărire penală, Ionașcu Sergiu, Coiman Vladislav, Erjiu Alexandru, Ceban Veaceslav, Epureanu Mihail, Dabija Eugeniu, Bugaesco Serghei, Velcinschi Serghei, Vatamaniuc Dumitru, Cearca Timur, sunt învinuiți, că pe data de 12 aprilie 2011, avînd calitatea de persoană cu funcție de răspundere, investită cu anumite drepturi și obligațiuni, în vederea exercitării funcțiilor autorităților publice, au încălcat grav prevederile art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și

Libertăților Fundamentale, alin.(2) art.24 din Constituția RM , pct.1, 2 al Statutului disciplinar al colaboratorilor sistemului penitenciar al Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.308 din 19.03.1998; art. 2 alin.(1) lit. d), c), art.20 pct.1) lit. a) al Legii nr.1036 din 17.12.1996 „Cu privire la sistemul penitenciar”; pct. 6) al Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006; pct. 46) alin. (1), (2), (5) al Regulamentului cu privire la satisfacerea serviciului de către efectivul de trupă și corpul de comandă din sistemul penitenciar al Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.950 dm 14.10.1997 și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, ar fi comis infracțiune de tortură în următoarele circumstanțe.

La 12 aprilie 2011, pe întreaga durată a zilei, aflându-se pe teritoriul Penitenciarului nr. 11 din mun.Bălți, str. Ștefan cel Mare 78A, Ionașcu Sergiu, fiind detașat în calitate de ofițer superior al grupului nr.2 constituit din 10 colaboratori ai DDS „Pantera” iar Coiman Vladislav, Erjiu Alexandru, Ceban Veaceslav, Epureanu Mihail, Dabija Eugeniu, Bugaesco Serghei, Velcinschi Serghei, Vatamaniuc Dumitru, Cearca Timur, în calitate de membri a acestui grup, contrar planului - misiune al detașării, aprobat la 04.04.2011 de către Directorul General al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, în baza căruia urmau să asiste în timpul verificării prezenței deținuților, perchezițiilor, controalelor tehnice, să participe la efectuarea măsurilor de regim (escortările în interiorul penitenciarului, asigurarea condamnaților a securității personale etc.) și numai în cazurile nerespectării regimului de detenție de către deținuți, nesupunerii cerințelor legale ale colaboratorilor, să intervină în dependență de situație, acționând în grup, cu titlu oficial, în virtutea motivelor bazate pe discriminare socială, cu scopul determinării sentimentelor de intimidare, exprimându-și consimțământul reciproc expres și tacit, fiind îmbrăcați în uniforme de culoare neagră, având cagule și căști pe cap, ceea ce condiționa imposibilitatea de a fi identificați, utilizând ilegal, contrar destinației stabilite prin art. 223 Cod de executare, art. 9 (11) pct. 10) al Legii cu privire la sistemul penitenciar, secțiunii 21-a a Statutului executării pedepsei de către condamnați, bastoanele de cauciuc, pe care le-a folosit ca instrumente speciale de tortură și a intervenit ilegal în forță, deși aplicarea acesteia nu era necesară și a provocat, în mod intenționat, dureri fizice și suferințe psihice puternice deținuților din celulele nr.nr. 48, 49, 58, 59, 60 ale Penitenciarului nr. 11 din mun.Bălți, V.Tacu, V.Fedulov, S.Eremenco, V.Vîșcu, T.Băț, A.Petrov, Iu.Băjereanu, A.Vîrlan, M.Saratovchin, B.Guliev, A.Sinciuc, A.Snigur, N.Smirnov, Gh.Răducan,

T.Gîrleanu, D.Silvestrov, I.Jmurcu, S.Dumbravă, V.Șumleanski, S.Vlaicu, A.Puiu, A.Botezat, E.Cuprianov, A.Isadcenco, D.Curdoglo și D.Buga.

Astfel, Ionașcu S., Coiman V., Erjiu A., Ceban V., Epureanu M., Dabija E., Bugaesco S., Velcinski S., Vatamaniuc D., Cearca T. la 12.04.2011 în jurul orelor 07³⁰ – 08³⁰, pe parcursul controlului de dimineață a deținuților în celulele de detenție, contrar atribuțiilor de asistare a colaboratorilor ce efectuau acest control, acționînd cu scopul intimidării deținuților, fără a-i preîntîmpina despre aplicarea forței fizice, pe rînd intrau în celulele de detenție cîte 3-7 colaboratori, unde fiecare dintre aceștia, personal sau/și cu consimțămîntul reciproc expres și tacit, ilegal au aplicat multiple lovituri deținuților.

Respectiv, aflîndu-se în celula nr.48, i-au îmbrîncit și i-au forțat de pe paturile sale pe deținuții V.Tacu, V.Fedulov și V.Vîșcu, care au căzut la pămînt de la o înălțime de circa 1,5 metri. Apoi, i-au aplicat lui V.Tacu 2 lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea rinichiului drept, lui V.Fedulov 2 lovituri cu bastonul de cauciuc în spate și 1 lovitură în regiunea coapsei stîngi, iar lui V.Vîșcu 3 lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea gambei piciorului drept.

Ulterior, aflîndu-se în celula nr.49 i-au aplicat deținutului A.Vîrlan 1 lovitură cu bastonul de cauciuc în regiunea antebrațului mîinii stîngi, 1 lovitură cu pumnul în regiunea rinichiului drept și cîte 1 lovitură cu picioarele încălțate în regiunea ambelor coapse, deținutului M.Saratovchin i-au aplicat 2 lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate.

De asemenea, în celula nr.58 deținutului B.Guliev i-au aplicat 2 lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea umărului stîng și deținutului Gh.Răducan 1 lovitură cu bastonul de cauciuc peste spate. În aceeași celulă, i-au îmbrîncit de pe pat pe deținuții Ig.Jmurcu și A.Puiu, ultimii căzînd jos la pămînt, iar deținuților V.Șumleanski i-au aplicat 1 lovitură cu bastonul de cauciuc în piept și lui E.Cuprianov - 2 lovituri cu pumnul în regiunea abdominală.

Concomitent, pe întreg parcursul zilei de 12.04.2011, între orele 09⁰⁰ – 17⁰⁰, în timpul perchezițiilor în celule și asupra deținuților, colaboratorii DDS „Pantera” constituiți în componența grupului nr.2, acționînd în continuare în scopul intimidării deținuților, sub pretextul asistării în timpul perchezițiilor și asigurării escortării deținuților, s-au repartizat în cîteva locuri de aflare, cîte 3-4 colaboratori: în celula unde se efectua percheziția, în holul blocului de detenție pînă la boxele de plimbare și, nemijlocit, în boxele de plimbare și continuîndu-și acțiunile ilegale prin aceeași modalitate, adică personal sau/și cu consimțămîntul reciproc expres și tacit au acționat în felul următor.

În celula nr.48, în timpul alinierii deținuților pentru a fi escortați spre boxele de plimbare, i-au aplicat deținutului V.Tacu 2 lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea rinichiului drept, iar în timpul escortării deținuților prin holul blocului spre boxele de plimbare, i-au aplicat aceluiași deținut 2 lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea coapsei piciorului drept, 2 lovituri în regiunea umărului drept, iar deținutului V.Vîșcu 2 lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea coapsei piciorului stîng și o lovitură peste spate.

Ulterior, aflîndu-se în boxele de plimbare, care în sine reprezintă niște încăperii (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr.48 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr.11, acționînd cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. În continuare, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocînd motive neîntemeiate, inclusiv și că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul la cel puțin 1 oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, deținutului V. Tacu, trei dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, i-au aplicat nu mai puțin de 10 lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate din partea dreaptă și nu mai puțin de cîte 15 lovituri cu picioarele încălțate în regiunea gambei și coapsei la ambele picioare, în rezultatul cărora numitul a căzut la pămînt. Apoi, în poziția în care se afla, V. Tacu a fost maltratat de către aceeași colaboratori ai DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, pe parcursul la zece minute, fiindu-i aplicate inclusiv și 7 lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate. De asemenea, deținutului V. Fedulov, doi dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, concomitent, i-au aplicat lovituri cu picioarele încălțate în regiunea ambelor gambe, și anume 1 lovitură în piciorul drept și 2 lovituri în piciorul stîng, iar deținutului S. Eremenco, i-au aplicat nu mai puțin de cîte 10 lovituri cu picioarele încălțate în regiunea ambelor gambe a picioarelor și 1 lovitură cu bastonul de cauciuc în regiunea coapsei piciorului drept, de la care acesta a căzut, precum și deținutului V. Vîșcu i-au aplicat 2 lovituri cu bastoanele de cauciuc în regiunea gambelor ambelor picioare.

În timpul escortării deținuților din celula nr.48 prin holul blocului, din boxele de plimbare spre celula de detenție, colaboratorii DDS „Pantera” incluși

în componența grupului nr.2, i-au aplicat deținutului V. Tacu 2 lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate și 2 lovituri în regiunea coapsei piciorului drept, iar deținutului V. Fedulov i-au aplicat 2 lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate, din partea stîngă.

Aflîndu-se în boxele de plimbare, care în sine reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr.49 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr. 11, acționînd cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr. 2, le-au indicat deținuților să ridice mîinele deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. După care, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocînd motive neîntemeiate, inclusiv și că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul la cel puțin 1 oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, acționînd ilegal, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, l-au îmbrîncit cu bastonul de cauciuc peste spate pe deținutul T. Băț și i-au aplicat 1 lovitură cu cotul în regiunea ochiului stîng. Apoi, pentru a-l determina să depărteze și mai tare picioarele unul de altul, l-au lovit de mai multe ori cu picioarele încălțate în regiunea gambelor ambelor picioare, de la care ultimul a căzut jos. În poziția în care se afla, i-au aplicat 1 lovitură cu piciorul încălțat în regiunea antebrățului mîinii stîngi și nu mai puțin de 8 lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate. După ce s-a ridicat în picioare, i-au aplicat încă nu mai puțin de 4 lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea gambelor ambelor picioare. Concomitent, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, i-au aplicat nu mai puțin de 10 lovituri în spate cu bastoanele de cauciuc deținutului A. Petrov, precum și nu mai puțin de 7 lovituri în regiunea gambelor ambelor picioare și o lovitură cu piciorul încălțat în regiunea coapsei piciorului stîng, deținutului Iu. Băjereanu, i-au aplicat cîte 2-3 lovituri în regiunea gambelor ambelor picioare, deținutul A. Vârlan a fost lovit de 2 ori cu picioarele încălțate în regiunea gambei piciorului drept, din motivul că n-a despărțit picioarele unul de altul, așa cum au cerut ei, iar deținutului M. Saratovchin, în timp ce stătea cu fața la perete, cu mîinile la spate, i-au aplicat 3 lovituri cu bastonul de cauciuc peste degetele ambelor mîini.

Apoi, în timpul escortării deținuților din celula nr.49 prin holul blocului, din boxele de plimbare spre celula de detenție, mai mulți dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, concomitent i-au aplicat deținutului T. Băț 3 lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate și deținutului M. Saratovchin 2 lovituri cu pumnul în mandibulă, 2 lovituri cu capul de perete și 1 lovitură cu pumnul în regiunea rinichiului drept.

În timpul escortării deținuților din celula nr. 58 prin holul blocului spre boxele de plimbare, colaboratorii DDS „Pantera” i-au aplicat deținutului B. Guliev 3 lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate.

Ulterior, aflându-se în boxele de plimbare, care în sine reprezintă niște încăperi (spații izolate) aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr.58 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr.11, acționând cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, le-au indicat deținuților să ridice mâinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. După care, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv și că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul la cel puțin 1 oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, deținutului B.Guliev i-au indicat să facă așezări și din motivul că a refuzat să îndeplinească aceste cerințe ilegale, i-au aplicat 2 lovituri cu bastonul de cauciuc în regiunea rinichiului stîng, apoi, din motivul că nu putea să depărteze picioarele unul de altul mai tare, în timp ce stătea cu mâinile deasupra capului alipite de suprafața neregulată a peretelui, l-au apăsă cu bastonul de cauciuc în palme, aplicându-i multiple lovituri cu picioarele în ambele picioare, astfel cauzându-i dureri și suferințe fizice insuportabile. Acționând în continuare ilegal, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, au aplicat deținutului A. Sinciuc 2 lovituri cu picioarele în regiunea ambelor gambe și 3 lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate, deținutului A.Snigur, concomitent i-au aplicat 4 lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate, în timp ce ieșea din una din boxele de plimbare, deținuților N. Smirnov și Gh. Răducan le-au aplicat câte 2 lovituri cu picioarele în regiunea gambelor ambelor picioare, din motiv că n-au despărțit picioarele unul de altul așa cum au dispus ei, iar deținutului T. Gîrlean, i-au aplicat mai multe lovituri în mîna dreaptă și în regiunea gambelor ambelor picioare.

În timpul escortării deținuților celulei nr.58 din boxele de plimbare, prin holul blocului spre celula de detenție, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2 i-au aplicat deținutului B. Guliev 1 lovitură în piept și 1 lovitură în umărul stîng cu bastonul de cauciuc, deținutului N. Smirnov, i-au aplicat nu mai puțin de 7 lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate, în mîna dreaptă și deținutului Gh. Răducan 1 lovitură cu bastonul de cauciuc peste spate.

Aflîndu-se în celula nr.59, în timpul pregătirii deținuților pentru a fi escortați spre boxele de plimbare, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2 i-au aplicat deținutului D. Silvestrov 1 lovitură în spate, 1 lovitură în cot, una în degetul mare a mîinii drepte cu bastonul de cauciuc, 1 lovitură cu pumnul și 1 lovitură cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc în regiunea rinichiului drept, deținutului Ig. Jmurcu multiple lovituri cu bastonul de cauciuc în umărul drept și în regiunea gambelor ambelor picioare, iar deținutului S. Dumbravă i-au aplicat 4-5 lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate și picioare.

Ulterior, în timpul escortării deținuților din celula nr.59 prin holul blocului spre boxele de plimbare, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, i-au aplicat deținutului D. Silvestrov nu mai puțin de 4 lovituri cu bastoanele de cauciuc și 2 lovituri cu pumnul în spate.

Aflîndu-se în boxele de plimbare, care în sine reprezintă niște încăperi aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr.59 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr.11, acționînd cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, le-au indicat deținuților să ridice mîinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. Apoi, apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocând motive neîntemeiate, inclusiv și că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul la cel puțin 1 oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2 i-au aplicat deținutului D. Silvestrov, concomitent cîte o lovitură cu bastoanele de cauciuc în regiunea coapselor ambelor picioare, de la care numitul a căzut jos. Apoi, în poziția în care se afla, 2 dintre colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2 i-au aplicat nu mai puțin de 6 lovituri cu bastoanele de cauciuc pe toată suprafața spatelui, 2 lovituri cu picioarele în

regiunea abdomenului, câte 2 lovituri cu bastoanele de cauciuc în ambii umeri, iar când Silvestrov D. a încercat să se ridice în picioare, l-au îmbrîncit cu palma în regiunea păroasă a capului spre perete și în rezultat s-a lovit de suprafața neregulată a acestuia, în regiunea ochiului stîng. Tot ei, i-au aplicat deținutului Ig. Jmurcu multiple lovituri cu bastoanele de cauciuc în diferite regiuni ale corpului, inclusiv în umeri, peste spate și pe ambele gambe ale picioarelor, deținutului S. Vlaicu i-au aplicat mai multe lovituri cu bastoanele de cauciuc în spate și peste picioare, deținutului A. Puiu multiple lovituri cu bastoanele de cauciuc peste spate, deținutului A. Botezat, pe motiv că n-a depărtat picioarele așa cum au cerut ei 2 lovituri cu picioarele în regiunea gambelor ambelor picioare, deținutului E. Cuprianov i-au depărtat forțat excesiv picioarele unul de la altul, ceea ce i-a determinat întinderea ligamentelor și o durere insuportabilă, exteriorizată verbal de către E. Cuprianov, motiv pentru care i-au aplicat o lovitură cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc peste palma alipită cu partea dorsală de suprafața neregulată a peretelui, ceea ce i-a sporit și mai mult durerea.

Ulterior, în timpul escortării deținuților din boxele de plimbare, prin holul blocului spre celula de detenție, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2 i-au aplicat deținutului S. Vlaicu, 2 lovituri cu bastonul de cauciuc peste spate.

Aflîndu-se în boxele de plimbare, care în sine reprezintă niște încăperi aflate sub cerul liber, după ce toți deținuții celulei nr. 60 au fost aliniați cu fața la perete, pentru a fi percheziționați corporal de către colaboratorii Penitenciarului nr.11, acționînd cu scopul intimidării deținuților și provocării acestora de dureri și suferințe fizice și psihice puternice, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, le-au indicat deținuților să ridice mîinile deasupra capului și să le alipească de suprafața neregulată a peretelui, cu palmele spre sine și picioarele depărtate unul de altul, la maximum posibil. Apropiindu-se de fiecare deținut în parte, invocînd motive neîntemeiate, inclusiv și că picioarele nu erau depărtate suficient, pe parcursul la cel puțin 1 oră le-au aplicat multiple lovituri corporale.

Astfel, colaboratorii DDS „Pantera” incluși în componența grupului nr.2, intenționînd să-l doboare la pămînt pe deținutul A.Isadcenco, i-au aplicat 3 lovituri cu bastonul de cauciuc în piciorul drept și deținutului D. Curdoglo i-au aplicat nu mai puțin de 4 lovituri cu bastoanele de cauciuc în piciorul drept, de la care ultimul a căzut în genunchi. Tot ei, i-au aplicat 2 lovituri cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc în regiunea palmară a mîinii drepte

deținutului D. Buga, din motivul că n-a înțeles cum anume să alipească mâinele de perete deasupra capului, iar mai târziu, i-au aplicat numitului o lovitură cu pumnul în regiunea păroasă a capului pentru că și-a acoperit capul cu gluga pentru a se proteja de ploaie și în continuare, i-au mai aplicat încă nu mai puțin de 3 lovituri cu pumnul în regiunea păroasă a capului și 2 lovituri cu partea ascuțită a bastonului de cauciuc în regiunea rinichiului drept.

În rezultatul torturii aplicate de către colaboratorii Detașamentului cu Destinație Specială „Pantera” a Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției, detașați la 12.04.2011 în componența grupului nr.2 în Penitenciarul nr.11 din mun. Bălți, cet. Vișcu V., Vîrlan A., Saratovchin M., Guliev B., Sinciuc A., Snigur A., Smirnov N., Răducan Gh., Gîrlean T., Jmurcu Ig., Dumbravă S., Șumleanski V., Vlaicu S., Puiu A., Botezat A., Cuprianov E., Isadcenco A., Curdoglo D., Buga D. le-au fost cauzate bătăi, precum și dureri și suferințe fizice, psihice puternice, iar cet. Tacu V. o echimoză în regiunea spatelui la nivelul omoplatului stîng, pe umărul stîng și coapsa dreaptă, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.355 D din 10.09.2011, se califică drept vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, cet. Fedulov Vl. o echimoză în regiunea coapsei stîngi, care în baza raportului de expertiză medico-legală nr.352 D din 09.09.2011, se califică drept vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, cet. Eremenco S. o echimoză în regiunea coapsei drepte, care potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.351 D din 09.09.2011, se califică drept vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, cet. Băț T. și hemoragie moderată în conjunctiva ochiului stîng, două echimoze în regiunea spatelui, echimoză pe gamba stîngă, care potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.354 D din 10.09.2011, se califică drept vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, cet. Petrov A. și trei echimoze în regiunea spatelui (interscapular), care conform raportului de expertiză medico-legală nr.350 D din 08.09.2011, se califică drept vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, cet. Băjereanu I. și echimoze în regiunile temporale, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.353 D din 10.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, cet. Silvestrov D. și echimoză în jurul ochiului stîng și excoriații a feței, echimoză pe partea dorsală a mîinii drepte, echimoză pe partea externă a umărului stîng, echimoză pe coapsa stîngă, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.356 D din 10.09.2011, se califică ca vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

3. Împotriva sentinței au declarat apel acuzatorul de stat și părțile

vătămate Vîrlan Al-dru, Șumleanski V., Vișcu Vl., Eremenco S., Smirnov N., Băț T., care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpații Ionașcu Sergiu, Epureanu Mihail, Ceban Veaceslav, Bugaesco Serghei, Coiman Vladislav, Vatamaniuc Dumitru, Dabija Eugeniu, Cearca Timur, Erjiu Al-ndru și Velcinschi Serghei să fie condamnați în baza art. 309¹ alin.(3) lit.c), e) Cod penal și anume - *Ionașcu S., Epureanu M., Ceban V., Bugaesco S., Dabija E., Velcinschi S.* la 7 ani 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de natura celeia de care s-au folosit la comiterea infracțiunii pe un termen de 4 ani și retragerea gradelor speciale deținute în baza art. 66 Cod penal.

- *Coiman V., Vatamaniuc D., Cearca T. și Erjiu A.* la 5 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe un termen de 3 ani și retragerea gradelor speciale deținute în baza art. 66 Cod penal.

În motivarea apelului, procurorul a invocat că acuzarea a prezentat instanței probe pertinente, admisibile și concludente, care cu certitudine dovedesc vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală, iar instanța de fond a ignorat depozițiile atât a părților vătămate, cât și a martorilor, bazându-se pe faptul că nu s-a stabilit legătura cauzală a provenienței vătămarilor corporale ale victimelor și care din inculpați le-ar fi cauzat acestora vătămarile corporale, prin urmare nefiind posibilă pedepsirea colectivă a acestora, fără individualizarea fiecăruia dintre ei.

Deși inculpații la comiterea infracțiunii imputate s-au bazat pe imposibilitatea identificării lor prin mascare și îmbrăcare în uniforme identice, din motivul că după constituția corpului, înălțime, culoarea pielii și a ochilor, deprinderi, gesturi, limbaj și voce, toți colaboratorii din cei nominalizați erau diferiți unii de alții, a fost posibilă identificarea lor în ședința de judecată și prin urmare mai mulți dintre părțile vătămate și martori, au indicat direct la inculpații care au aplicat față de deținuți acte de tortură. Identificarea inculpaților de către părțile vătămate și martori în ședința de judecată precum că aceștia au admis față de ei acte de violență, nu poate fi pusă la îndoială, din motivul că aceste probe coincid cu altele.

Consideră că instanța de fond greșit a apreciat că acțiunile inculpaților nu pot fi apreciate ca acte de tortură, referindu-se că forța fizică pe care au

aplicat-o inculpații, nu a fost cu scopul obținerii de la persoanele deținute a unei informații, nu a fost aplicată cu scopul pedepsirii persoanelor deținute care au comis sau sunt bănuite că au comis o infracțiune, nu a fost aplicată cu scopul intimidării sau exercitării de presiune asupra persoanelor deținute sau asupra terțelor persoane. Potrivit art. 309¹ alin.(3) lit.c), e) Cod penal, care i-a fost incriminat inculpaților, precum și art. 3 din Convenție, tortura poate fi comisă nu numai cu scopul nominalizat mai sus, la care s-a referit instanța, dar pentru orice alt motiv bazat pe o formă de discriminare, oricare ar fi ea.

Prin acțiunile sale inculpații au cauzat un prejudiciu nu doar părților vătămate, dar au compromis statutul de funcționar al statului, știrbind considerabil imaginea de colaborator al Departamentului instituțiilor penitenciare, diminuând încrederea societății în întregul sistem penitenciar.

- părțile vătămate, Vîrlan A., Șumleanski V., Vișcu V., Eremenco S., Băț T., Smirnov N., casarea sentinței și pronunțarea unei hotărîri de condamnare a inculpaților conform învinuirii înaintate. Totodată să fie admisă integral acțiunile civile cu recuperarea prejudiciului moral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2014, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de procuror și părțile vătămate.

5. Pentru a-și motiva soluția instanța de apel a indicat că instanța de fond a cercetat probele cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce și corect a ajuns la concluzia de nevinovăție a lui Ionașcu Sergiu, Coiman Vladislav, Erjiu Alexandru, Ceban Veaceslav, Epureanu Mihail, Dabija Eugeniu, Bugaesco Serghei, Velcinski Serghei, Vatamaniuc Dumitru și Cearca Timur de sub învinuirea adusă în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c), e) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Probele prezentate de acuzare nu confirmă cu certitudine vinovăția inculpaților în săvîrșirea infracțiunii imputate, iar unele momente din învinuire sunt bazate pe presupuneri. Potrivit declarațiilor martorilor acuzării Rîmbu C. percheziția deținuților trebuie să fie efectuată de regulă cu fața la perete, cu picioarele îndepărtate puțin unul de altul, cu mâinile îndepărtate una de alta, pentru că să nu poată aplica lovituri, și se pune o mîină pe cea a deținutului ca să se poată examina picioarele, însă această poziție nu este indicată expres. Nu s-a întîlnit cu situația ca deținuții să se plîngă de poziția la percheziție. Fantezia R. a indicat că poziția descrisă este o procedură standart

care a fost aplicată tot timpul în timpul percheziției. Tarlapan I. a explicat că în poziția dată nu le era comod să stătea, dar nu era foarte dureroasă.

Instanța a apreciat critic declarațiile părților vătămate, din motiv că posibilitatea denaturării impresiilor și solidaritatea persoanelor care execută pedeapsa în cadrul penitenciarului i-au putut influența să depună declarații neveridice și solidare pentru ai ajuta pe deținuții Tacu și Silvestru la atragerea la răspundere a inculpaților care au aplicat mijloace speciale asupra lor.

La fel, s-a dat apreciere critică referitor la timpul petrecut și poziția indicată la percheziție, ori nimeni dintre ei nu a avut ceas și fiecare a apreciat timpul aflării în această poziție în mod subiectiv, astfel indicând timpul în mod diferit, partea vătămată Silvestru a indicat că s-a aflat în așa poziție 40 de minute, Smirnov și Petrov că s-au aflat în așa poziție aproximativ o oră, pe când martorii acuzării, colegi de celulă a părților vătămate, au invocat că ar fi stat, de exemplu Vîrlan R. că percheziția a durat aproximativ o oră și ceva, Tarlapan I. a declarat că au stat așa aproximativ 20-30 minute, Curca a relatat că în poziția dată el a stat aproximativ 15 minute, pe când martorul Vlaicu S. a indicat că a stat în așa poziție aproximativ 3 ore. Astfel, aprecierea subiectivă a unui element obiectiv ca timpul, a permis să concluzioneze că aprecierea evenimentelor reale poate fi denaturată de aprecierea individuală a fiecăruia.

Cît privește argumentul aplicării forței fizice de către inculpații Ionașcu și Epureanu, instanța a menționat că aceasta a fost aplicată în limitele legislație, care permite utilizarea mijlocului special în cazul nesupunerii deținutului cerințelor legale înaintate, în cazul opunerii de rezistență. În cazul aplicării forței fizice de către inculpatul Ionașcu S. urmează de luat în considerație faptul că partea vătămată Tacu V. a indicat că în celulă forța fizică asupra sa a fost aplicată de mai multe persoane, indicând că unul din colaboratorii DDS Pantera i-a luat și apărarea.

Prin urmare, analizînd regulamentele de călăuză a Departamentului cu Destinație Specială Pantera s-a conchis că aplicarea acestor lovituri de către Ionașcu S. în zona nepericuloasă pentru viața părții vătămate Tacu este în conformitate cu legislația.

În cadrul urmăririi penale nu a fost efectuată prezentarea spre recunoaștere a persoanelor bănuite în șăvîrșirea infracțiunii, părțile vătămate la urmărirea penală nu au indicat că ar putea recunoaște pe careva din bănuți/înviniți, s-au ar putea recunoaște după anumite criterii, caracteristici persoanele. Atît părțile vătămate, martorii cît și inculpații au indicat că colaboratorii DDS Pantera erau echipați în uniformă neagră unică aflată în

dotare, cu mijloace speciale de protecție individuală care includ în sine apărători a picioarelor, brațelor, umerelor, vestă antiglonț, antișoc, cagule îmbrăcate pe cap și cască antișoc pentru protecția capului și bastoane de cauciuc.

După prezentarea spre recunoaștere care a avut loc în cadrul ședinței de judecată s-a observat, că nu există posibilitatea identificării colaboratorilor DDS Pantera atunci când aceștea se află în echipamentul său. Mai mult ca atât însăși inculpații recunosc că pot să se identifice reciproc doar dacă vorbesc și la distanțe foarte mici. Purtarea uniformei cu întreg echipamentul DDS Pantera omogenizează inculpații, poate duce în eroare la stabilirea caracteristicilor personale, a corpolenței fapt care determină imposibilitatea aprecierii corectă a acestora.

Potrivit declarațiilor inculpaților, părților vătămate și martorilor, colaboratorii DDS Pantera au fost în mișcare de rotație, mereu sau schimbat cu posturile de amplasament și nu s-au aflat întreg efectivul împreună. Aceștea formînd grupe de 2-3 oameni, colaboratorii DDS Pantera se divizau în grupe și plecau la percheziția în celule conform declarațiilor martorului Băț A. Posibilitatea identificării colaboratorilor se exclude și prin faptul că părțile vătămate au indicat că pot identifica cel mai des pe colaboratorii Ionașcu, Velcinski și Dabija, însă, potrivit situației se observă că nu poate aceeași persoană să fie prezentă în mai multe locuri concomitent. Ba mai mult ca atât acuzarea nu a clarificat posibilitatea identificării locului aflării fiecărui inculpat în cadrul acestor măsuri de regim. Or, din declarațiile martorului Dajid R. rezultă că alături de el permanent s-au aflat doi colaboratori DDS Pantera care nu au plecat nicăieri și nu au aplicat forța fizică, însă el nu-i poate identifica pe aceștia. Aceste depoziții exclude implicarea lor în acțiunile incriminate de către acuzare, prin urmare demonstrează nevinovăția inculpaților.

Astfel, instanța a constatat cu certitudine că inculpații Ionașcu S. și Epureanu M. au acționat în conformitate cu art. 36 a Legii cu privire la sistemul penitenciar și art.216, 218-219, 224, 227 a Statutului executării pedepselor de către condamnați, art.223 Cod de executare.

6. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar acuzatorul de stat, care invocînd temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, argumentînd că instanța nu a făcut analiza tuturor probelor prezentate și nu a dat aprecierea

multilaterală și obiectivă acestora, care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpaților.

Nu este de acord cu motivarea instanței referitor la faptul că leziunile corporale puteau fi cauzate de către însăși părțile vătămate, care sunt deținuți, deoarece aceasta fiind exclus prin rapoartele de expertiză medico-legale nr. 309-311, potrivit cărora - *leziunile depistate nu se află în câmpul de acțiune a propriei mâini și de la cădere se exclude.*

Totodată a menționat că instanța de apel incorect a invocat că acuzarea nu a adus probe care să confirme vinovăția inculpaților, deoarece în ședința instanței de apel au fost audiați pe viu părțile vătămate și martorii, anume colaboratorii penitenciarului care au menționat că nu cunosc care a fost motivul aplicării de către DDS Pantera a forței fizice, deoarece deținuții nu au opus careva rezistență fizică și aceștia urmau să se implice doar în cazurile în care deținuții opuneau rezistență sau nu îndeplineau cerințele legale ale colaboratorilor penitenciarului.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Pelin Valeriu în numele lui Epureanu M. a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, care a solicitat respingerea recursului, ca fiind inadmisibil, cu menținerea hotărârilor contestate, deoarece sentința de achitare, menținută prin decizia instanței de apel sunt legale și întemeiate, pronunțate ca urmare a cercetării obiective și multilaterale ale tuturor probelor prezentate de către părți, care au demonstrat nevinovăția lui Epureanu M. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c), e) Cod penal.

7.1. Împotriva recursului ordinar declarat de acuzatorul de stat a fost depusă referință de avocatul Untilă Vasile în numele inculpaților Coiman Vl., Vatamaniuc D., Cearca T. și Erjiu Al. care a menționat că acesta urmează a fi respins, considerându-l inadmisibil, deoarece vinovăția inculpaților nu a fost demonstrată, iar acuzatorul de stat nu a prezentat probe ce ar confirma sau infirma această ipoteză.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde

motivele pe care se întemeiază soluția.

În conformitate cu art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru aflarea adevărului în cauză.

În baza acestor prevederi legale Colegiul penal conchide că, aceste procedee probatorii nu au fost îndeplinite de instanța de apel, care nu a dat o apreciere completă fiecărei probe aduse de procuror în susținerea învinuirii formulate inculpaților, nu s-a pronunțat argumentat de ce respinge probele administrate pe parcursul urmăririi penale în baza cărora Ionașcu Sergiu, Coiman Vladislav, Erjiu Alexandru, Ceban Veaceslav, Epureanu Mihail, Dabija Eugeniu, Bugaesco Serghei, Velcinski Serghei, Vatamaniuc Dumitru și Cearca Timur au fost învinuiți de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin.(3) lit. c), e) Cod penal.

Modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a apreciat probele menționate în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dar concluzia este întemeiată numai pe probele prezentate de partea apărării.

Colegiul la acest capitol remarcă că, conform art. 93 Cod de procedură penală, probele sînt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit de prezentul Cod, care servesc la constatarea existenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei. Potrivit alin. (2) al acestei norme, ca probe sînt considerate declarațiile inculpatului, părții vătămate și a martorilor obținute în conformitate cu prevederile legii.

Atît din apelurile declarate, cît și din materialele dosarului reiese că, în confirmarea învinuirii, procurorul ca probă a adus declarațiile date de părțile vătămate Șumleanski V., Vîrlan A., Petrov A., Eremenco S., Snigur A., Vîșcu V., Smirnov N., Guliev B., Tacu V., Fedulov V., care au declarat că unii din inculpați i-au lovit și anume - *partea vătămată Șumleanski V.* a explicat că la 12

aprilie 2011 în celula în care se deținea au intrat 4 colaboratori ai penitenciarului și 5-6 colaboratori DDS Pantera. Unul din colaboratorii „Pantera” l-a lovit cu bastonul de cauciuc. El nu a opus rezistență și a îndeplinit toate indicațiile. A fost lovit fără motiv. Poate să recunoască persoana care l-a lovit, *acesta era cel mai înalt și puțin gârbov, s-a prezentat în ședință ca Velcinski; - partea vătămată Vîrlan A.* a declarat că îl cunoaște pe Ionașcu și Dabija, s-a întâlnit cu ei la etapare. L-a recunoscut pe persoana care i-a spus că știu să scrie plîngere, acesta era înalt, la ședință se afla pe al treilea scaun, primul din stînga, care s-a prezentat ca Dabija. A primit lovitura în regiunea rinichiului drept, care i-a fost aplicată cu pumnul de către Dabija. A fost lovit cînd se afla cu fața la perete. A primit două lovituri puternice la piciorul drept în regiunea gambei de către alți colaboratori. Lovitura la mînă i-a aplicat colaboratorul de la „Pantera”, *care era înalt, zdravăn și pe voce la recunoscut „заукаемся”, această persoană se afla în sala de ședință, s-a prezentat ca Ionașcu.* A văzut cum au început să-l lovească pe Băț și Petrov – Dabija, Ionașcu și încă cîțiva colaboratori „Pantera”; - *partea vătămată Petrov A.* care a relatat că pe colaboratorii DDS „Pantera” i-a identificat după echipament, care erau în uniforme negre, cu măști, căști, veste antiglonț, bastoane de cauciuc, cu epoleți negri pe umeri, careva din ei aveau grad de căpitan cu patru steluțe mărunte. Unul din ei era Ionașcu, iar al doilea era Erjiu. De la ultimul lovituri nu a primit. Colaboratorii DDS „Pantera” îl băteau, apoi îl lăseau și se duceau la Băț T. și invers. Ulterior, au început să-l lovească cu bastonul peste spate și picioare, spunîndu-i că nu stă bine. A început să plîngă și să strige, întrebînd pentru ce-l lovesc, la ce i-au spus să închidă gura, numindu-l cu cuvinte necenzurate. L-au întrebat dacă știe să scrie plîngere, pentru ce Ionașcu i-a aplicat un pumn în umăr. *L-a recunoscut pe el după constituție, era cel mai zdravăn; - partea vătămată Eremenco S.* care a declarat că pe el l-a lovit Ceban cu bastonul în burtă, însă, în coridor i-a spus să nu-l mai lovească. Apoi, în boxă din nou s-a apropiat de el Ceban care l-a pus în poziție cu mîinile în sus și picioarele despărțite, după care a chemat pe cineva. Ceban a arătat la el, după care cineva l-a lovit peste picior cu bastonul. Cînd s-a ridicat, *Ceban l-a lovit peste mîini aproape 20 min., ca să despartă picioarele mai tare.* În această poziție a stat aproximativ 40 minute. Îl loveau pentru că nu cunoaște limba română; - *partea vătămată Snigur A.* a explicat că a primit 4 lovituri pe corp cu bastonul la ieșire din boxă și de cîteva ori la picioare cu piciorul cînd stătea la perete ca să-i impună să despartă picioarele mai tare. Pînă a ieșit din boxă s-a întors și a văzut că cei din

spatele lui tot erau loviți. L-au lovit trei colaboratori DDS „Pantera”, dar precis mai mult de un singur colaborator; - *partea vătămată Vișcu V.* a declarat că la 12 aprilie 2011 în celula în care deținea au intrat colaboratorii penitenciarului împreună cu colaboratorii DDS „Pantera” care au anunțat că fac verificarea. El se afla pe pat la al doilea nivel, când unul din colaboratorii „Pantera” s-a apropiat, dându-l jos cu forța. L-au lovit câteva ori cu bastonul peste picior și spate. L-au lovit doi colaboratori, de statură înaltă. *Unul din „Pantera” și-a scos masca spunând că el este legea, acesta este Dabija.* În boxă a fost lovit cu bastonul peste spate, iar mai jos de genunchi și cu bastonul și picioarele. *Cel mai agresiv din colaboratorii „Pantera” era Dabija;* - *partea vătămată Smirnov N.* care a comunicat că în boxa de plimbare a fost lovit de un singur om, în timp ce el se afla cu fața la perete, dar nu poate să spună cine este el. *Ionașcu l-a impus să despartă picioarele foarte tare, l-a bătut, vorbea cu el în limba rusă.* Poate să-l recunoască pe cel care l-a lovit, după forma corpului și a capului. Acel colaborator, nu era nici cel mai înalt, nici mai jos, dar era de o formă a corpului masivă. Îl recunoaște după vorbă, deoarece avea un defect în vorbire, când avea emoții sau vorbea repede. *Acest colaborator este în sala de ședință, în primul rând, în scurtă albă pe nume Ionașcu.* Familia lui a aflat-o în ședința de judecată, deoarece pînă la ședință nu a cunoscut pe nimeni din inculpați. El era ultimul din coloana de deținuți, iar în spatele lui erau doi colaboratori din „Pantera”, dintre care unul era Ionașcu. Nu știe care din ei și când l-au lovit, dar îl loveau ambii. Aceștia erau agresivi. Colaboratorii „Pantera” se mai schimbau între ei, dar cu deținuții erau aproximativ 2 colaboratori. Pe ceilalți deținuți i-au lovit tot acești colaboratori; - *partea vătămată Guliev R.,* care a declarat că la ieșirea din celulă a primit o lovitură cu bastonul peste spate, însă nu a înțeles pentru ce. Pe drum de la celulă spre boxe, colaboratorii DDS „Pantera” le-au aplicat lovituri cu bastoanele ca să se deplaseze mai repede. A fost lovit în regiunea rinichiului stîng. În boxa de plimbare de el s-a apropiat doi colaboratori DDS „Pantera” care l-au impus să facă așezări, iar el considerînd că aceste acțiuni sunt ilegale a refuzat să le îndeplinească, ca urmare a primit o lovitură cu bastonul în regiunea rinichilor. Apoi, l-au dus la perete și l-au impus să ridice mâinile în sus, cu întoarcerea palmelor, iar cu bastonul îi presa palmele, precum și îl puneau să depărteze picioarele unul de altul. A dorit să se ridice puțin din această poziție deoarece îi era dureros, pentru ce a fost lovit pe spate cu bastonul de cauciuc. Unul din colaboratorii „Pantera” i-a aplicat lovituri cu piciorul peste picioare în boxe. Acesta era o persoană zdravănă, înaltă,

aproximativ 1,90 cm, ochii i-a văzut însă nu ține minte de ce culoare, dar avea o voce brutală. Ar putea să recunoască și altă persoană, care are defecte în vorbire, iar după constituție e cel mai zdravăn dintre toți. Acesta i-a aplicat o lovitură cu bastonul în celulă și este prezent în ședința de judecată. Primul descris presupune că este Velcinski, iar al doilea Ionașcu; - *partea vătămată Tacu V.* care a explicat că pe 12 aprilie 2011 se afla în celula 48 din penitenciarul nr. 11 Bălți. Aproximativ la orele 08¹⁵, au intrat colaboratorii penitenciarului, administrația cu colaboratorii DDS „Pantera” pentru a face apelul. S-au apropiat vre-o 2 colaboratori din DDS Pantera și au început să strige ca să se ridice, la ce le-a explicat că a primit injecții din motiv că se simte rău. I-au spus să coboare, aruncându-l de pe pat cu tot cu plapumă. În celulă se aflau persoane bolnave. Doi din colaboratori l-au dat jos, lovindu-l de vre-o 2 ori cu picioarele și bastoanele. Apoi au început să-l tragă spre ușă, iar un colaborator a spus să-l arunce în WC că este „blatnoi”. L-au pus la perete, cu mâinele în sus, picioarele în părți, și un colaborator DDS „Pantera” s-a apropiat și l-a lovit cu bastonul în partea dreaptă în regiunea rinichilor. Apoi, l-au controlat, văzând că nu are nimic, l-au lăsat. Ulterior, au revenit, spunând că vor efectua percheziție. Unul din colaboratorii „Pantera” s-a apropiat și i-a spus „că are sănătate și acuși va vedea ce fel de sănătate” lovindu-l din nou în regiunea rinichiului drept, după care l-au dus în boxele de plimbare, unde i-au spus să stea cu fața la perete, mâinele sus, palmele spre ei și cu picioarele despărțite. Au început să-și bată joc de deținuți, îi băteau cu picioarele și bastoanele peste spate. În jur de 10 ore le-a spus să înceteze, la ce a fost amenințat cu cuvinte necenzurate, precum și că îl vor bate și distruge. Cădea jos, se ridica, însă era lovit în continuare, spunându-i să facă șpagat. I s-a umflat un picior. S-a aflat în boxa de plimbare în poziția descrisă în jur de 2 ore. Nu putea sta pe picioare din cauza bătăii. Colaboratorii „Pantera” s-au aranjat în formă de șah, iar pe el îl ducea un băiat de subțiori, iar când a dorit unul să îl lovească, i s-a spus că nu trebuie, deoarece abia se mai ținea pe picioare, din care motiv pînă la celulă nu a fost lovit. Poate să recunoască pe 4 colaboratori „Pantera” după voce, din cei care se află în sala de ședință. În celulă s-au apropiat 2 din colaboratorii „Pantera”, pe care îi cunoaște după înălțime, nas, formă, mimica feței, după ochi, glas, mâini. Unul din ei au scos masca, spunând că îi este indiferent dacă vor scrie plîngere unde doresc. Pe altul îl cunoaște după statură, epoleți, destul de corpolent, avea gradul de căpitan, 4 steluțe pe epoleți de culoare surie. Cel care a vorbit cu el, era cu ochii verzi-cafenii, crede că era locotenent sau

locotenent major, de statura lui. Aceștia sunt în sală, Ionașcu – el este căpitanul, comandantul lor, cel care a dorit să-l arunce cu capul în WC și a început să-l întindă în cameră, el este cel care și-a scos masca de pe față. Îi recunoaște pe cei care au intrat în celulă primii, Velcinski și Dabija, aceștia îl băteau în boxă. Cel care i-a oprit să nu îl bată este Erjiu, el nu l-a lovit, le-a spus celorlalți să se oprească, să nu-l lovească. Când îl duceau în celulă, colaboratorii „Pantera” stăteau în linie de șah, erau 7-8 persoane, au dorit să-l lovească, dar l-a lovit pe altul, el era slăbit. L-a apărat doar Erjiu, dar Dabija și Velcinski l-au lovit, iar Ionașcu l-a întins după ce au venit în celulă să facă percheziția. Tot căpitanul a cerut „șmali” de la deținuți. Cei ce l-au maltratat în celulă l-au bătut și în boxă. Altul l-a lovit în rinichi pe drum, îl cunoaște după glas, se află în sală, cu familia Bugaesco, el l-a scos din celulă, este vorbitor de limba rusă; - partea vătămată Fedulov V., care a declarat că la 12.04.2011 se afla în supravegherea medicilor. Dimineața în timpul verificării în celulă au intrat fără să-i preîntâmpine cei din administrație și colaboratorii DDS „Pantera” care erau în uniformă neagră strigând că lucrează – Pantera. L-au tîrît de pe pat în timpul când dorea să se îmbrace. L-au lovit cu bastonul în regiunea coastelor, ca să-l grăbească. Ulterior, colaboratorii „Pantera” i-au pus pe deținuți cu fața la perete, picioarele despărțite, mâinile sucite, unde au stat un timp îndelungat. Îi era incomod, mâinile și picioarele îl dureau, deoarece încercau să îl forțeze să despartă picioarele. Se ținea datorită că era ținut de ceafă. Au întrebat în baza cărui articol este condamnat, spunându-i că este un animal, lovindu-l cu bastonul de cauciuc peste picioare. Poate să-i recunoască pe trei colaboratori Pantera care l-au lovit. În celulă erau în măști, iar în boxă le-au scos. A văzut cum unul discuta cu Tacu, acest colaborator este Dabija. Pe ceilalți doi îi recunoaște după glas, configurația corpului și unui din ei se bîlbâia chiar. Ambii erau înalți, unul un pic mai făcut, dar pe glas îi cunoaște, se află în sala de judecată: adică Ionașcu și Velcinski.

De asemenea, procurorul invocă ca probă în confirmarea vinovăției inculpaților declarațiile martorilor Cebanu Al., Botnari V., Guzgan Șt., care au relatat că în Penitenciarul 11, au fost detașați 10 colaboratori DDS „Pantera” care urmau să asigure ordinea și securitatea respectării regimului de detenție din penitenciar în timpul petrecerii percheziției. Martorul Cebanu A. a declarat că el nu vedea ce se petrecea în boxele de plimbare, însă auzea strigătele colaboratorilor „Pantera” care le-a indicat deținuților să despartă picioarele mai tare și să ridice mâinile sus. A auzit zgomote asemănătoare cu acelea care se produc în timpul aplicării loviturilor corporale cu bastoanele de cauciuc, strigătele unor deținuți de la

durerea suportată, înțelegând că acestora li se aplică lovituri. Martorul Botnari V. a explicat că colaboratorii „Pantera” urmau să se implice numai în cazurile de opunere de rezistență fizică din partea condamnaților. Nu cunoaște din care motiv colaboratorii nominalizați au recurs la aplicarea forței fizice față de deținuți. El personal comunicate privind aplicarea forței fizice în privința deținuților Tacu V., Silvestrov D. nu a întocmit și nu cunoaște cine le-a întocmit, necătfînd la faptul că în comunicate este indicat că el ar fi executor. Suplimentar martorul Guzman Șt. a declarat că în timpul alinierii deținuților din celula nr. 48 pentru escortare în boxa de plimbare, personal a văzut cum unul din colaboratorii DDS „Pantera” i-a aplicat deținutului Tacu V. două-trei lovituri cu bastonul de cauciuc în diferite regiuni ale corpului, de la care a căzut jos la pămînt. Nu a văzut ca deținutul să opună careva rezistență fizică.

Ca probă, acuzatorul de stat s-a mai referit și la *rapoartele de expertiză medico-legale nr. 350 D - 356 D din 10.09.2011*, prin care se confirmă că în privința părților vătămate Petrov A., Eremenco S., Fedulov VI., Bejenaru I., Băț F., Tacu V., Silvestrov D. au fost aplicate leziuni corporale.

Mai mult ca atît, potrivit declarațiilor *martorului Cepoi Sergiu* (medic al Penitenciarului nr.11, mun. Bălți) care a declarat că potrivit atribuțiilor de serviciu, acorda asistență medicală deținuților penitenciarului care au nevoie de asistență. Modalitatea era în felul următor, felcerul Bogdan N. scria în registru de primire persoanele cărora urma să-i fie acordat asistența medicală necesară. La blocul 2 au fost invitați în baza plîngerilor, unde se înregistrau vătămările corporale precum și actul ofițerului de serviciu. La 13 aprilie 2011 a examinat deținuții Fedulov, Tacu, Eremenco, Silvestru, presupune că sunt din celula 59, însă nu ține minte cu certitudine. În registru, cartela medicală au fost fixate vătămările corporale, precum și în registru de evidență. *Deținuții i-au spus că în urma efectuării măsurilor de regim le-au fost aplicate lovituri de către colaboratorii DDS „Pantera”.* La fiecare în parte a fost îndeplinit un act de examinare personală, unul fiind trimis ofițerului de serviciu, iar al doilea anexat la cartela medicală. În baza leziunilor depistate a fost dat comunicat către procurorul de supraveghere, unde personal i-a însoțit la medicul legist din Bălți, unde deținuții au fost examinați. Persoanele care au fost incluși de felcer în registru au fost invitați și examinați de el. A depistat escoriații, echimoze, hiperimie de la bastonul de cauciuc. Pe data de 14 aprilie 2011 i-a examinat pe Băjureanu, Băț, iar datele le-a indicat în cartela medicală și în registru. Au mai fost cazuri ca deținuții să se adreseze, însă un așa număr de

mare nu au fost. Nu este medic legist, însă în practica sa, dacă deținutul solicită medicul acesta îl examinează. La intrare în penitenciar deținuții se dezbracă și sunt examinați, după care numai la solicitare se examinează. Pînă la data de 12.04.2011 unii deținuți s-au adresat dar nu pe motiv că au leziuni, dar cu probleme personale. Deținutul Eremenco S. se afla la evidența psihiatrică, iar Fedulov V. era bolnav de tuberculoză. Ajutorul psihiatric era acordat de o persoană civilă, medicul indică pastile, dar regimul pentru ei este identic, nu se acordă regim special. Tot penitenciarul pe perioada nominalizată a fost în greva foamei, din cauza că a fost aplicat aceste măsuri de regim. În penitenciar sunt izolați doar persoanele bolnave de tuberculoză.

Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra fiecărei probe prezentate de acuzatorul de stat, dar s-a limitat la utilizarea unor expresii de ordin general, precum că *„sentința cuprinde descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpaților, cu indicarea motivelor pentru care se resping probele aduse în sprijinul acuzării”*.

„Examinînd materialele cauzei, analizînd toate probele propuse, instanța ajunge la concluzia că vina inculpaților nu a fost dovedită și este necesar să fie achitați în legătură că fapta nu întrunește elementele infracțiunii”.

Potrivit rapoartelor de examinare medico-legală nr. 309, 311 din 15.04.2011, nr.310 din 19.04.2011, *leziunile corporale depistate la Tacu V., Silvestrov V., Băț T. nu se află în cîmpul de acțiune al propriei mîini, iar prin cădere de la înălțimea propriului corp se exclude*.

Asupra acestei probe prezentate de procuror, instanța de apel nu s-a pronunțat în nici un mod.

Instanța de apel a apreciat critic depozițiile părților vătămate, pe motiv că posibilitatea denaturării impresiilor și solidaritatea persoanelor care execută pedeapsa în cadrul penitenciarului i-au putut influența să de-a declarații non veridice și solidarare pentru ai ajuta pe deținuții Tacu și Silvestru la atragerea la răspundere a inculpaților care au aplicat mijloace speciale asupra lor.

Totodată s-a invocat că procurorul nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii imputate, iar unele momente din învinuire sunt bazate pe presupuneri.

Referitor la aplicarea forței fizice de către inculpații Ionașcu S. și Epureanu M., instanța a ajuns la concluzia că aceasta a fost aplicată în limitele legislației, fără a motiva necesitatea aplicării forței fizice și fără a le aprecia în coraborare cu alte probe prezentate de către acuzare.

De asemenea, instanța și-a argumentat soluția prin faptul că vătămrile corporale la părțile vătămate au putut apărea prin automutilare sau conflicte în cadrul persoanelor deținute, însă asemenea probe ce ar confirma această versiune (a inculpaților) la materialele cauzei lipsesc.

Instanța de recurs menționează că art. 3 din Convenție stipulează: *Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.* Aceleași prevederi se regăsesc și în legislația națională, în special în art. 24 din Constituție și art. 10 alin. (3) Cod de procedură penală.

Convenția interzice, în termeni categorici, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei.

Sub acest aspect Colegiul penal lărgit reține că, Principiile aplicabile pentru o investigație efectivă și depistarea cazurilor de tortură și alte forme de tratamente sau pedepse crude, inumane și degradante, se regăsesc în *Anexa nr. 1 a Protocolului Națiunilor Unite de la Istanbul*, partea relevantă a căruia declară că:

Scopul investigării efective și documentării asupra torturii și a altor tratamente crude, inumane sau degradante includ următoarele: clarificarea faptelor, stabilirea și recunoașterea individului și a statului responsabil față de victime și familiile lor, identificarea măsurilor necesare prevenirii repetării acestor acte și înlesnirea procesului sau, după caz, a sancțiunilor disciplinare pentru cei determinați în cursul investigației ca fiind responsabili și demonstrarea necesității de reparare integrală din partea statului, inclusiv compensarea financiară adecvată și oferirea de fonduri pentru îngrijire medicală și reabilitare.

Statul trebuie să se asigure că reclamanții și rapoartele de tortură sau rele-tratamente vor fi investigate în mod prompt și efectiv. Chiar și în absența unei plângeri concrete, se va desfășura o anchetă acolo unde există indicii că s-ar fi putut petrece *un act de tortură sau de maltratare*. Investigatorii, care trebuie să fie independenți de presupușii vinovați și de agențiile pe care le deservește aceștia, trebuie să fie competenți și imparțiali. Ei vor avea acces sau vor fi împuterniciți să ceară investigații din partea unor medici imparțiali sau ai altor experți. Autoritatea de investigare va avea puterea și obligația de a obține toate informațiile necesare anchetei. Cei potențial implicați în tortură sau rele-tratamente, vor fi îndepărtați din orice poziție de control sau putere asupra

reclamanților, martorilor sau a familiilor lor, fie ea directă sau indirectă, ca și asupra celor ce conduc investigația.

Mărturiile martorilor și ale supraviețuitorului sunt componente necesare în documentarea actului de tortură. În măsura în care există dovezi fizice ale torturii, aceasta oferă o dovadă importantă, care confirmă faptul că această persoană a fost torturată.

Jurisprudența CEDO atestă că Statul este responsabil pentru omisiunile autorităților cărora le-a delegat sarcini în vederea respectării drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului și care nu au întreprins măsuri prompte și adecvate în vederea executării acestora.

Atunci când o persoană afirmă în mod susținut că a suferit, din partea poliției sau altor servicii similare ale statului, tratamente contrare articolului 3 al Convenției, această dispoziție, combinată cu obligația generală impusă statului prin articolul 1 de "a recunoaște oricărei persoane ce ține de jurisdicția [sa] drepturile și libertățile definite (...) [în] Convenție", cere, implicit, să se facă **o anchetă oficială efectivă**. *Această anchetă, trebuie să poată conduce la identificarea și pedepsirea vinovaților.*

Dacă unei persoane i-au fost cauzate leziuni corporale în perioada aflării în detenție sau în controlul poliției, orice astfel de leziune ar da o prezumție puternică că acea persoană a fost supusă relelor tratamente (*hot. Bursuc vs România, din 12 octombrie 2004*). Ține de sarcina autorităților statului să dea o explicație plauzibilă Curții Europene a Drepturilor Omului despre circumstanțele în care au fost cauzate leziunile corporale, neîndeplinirea căreia ridică o problemă clară în temeiul articolului 3 al Convenției (*cazul Selmouni vs. Franța, § 87*).

Această regulă de probațiune este prevăzută și în articolul 10 alin. (3¹) Cod de procedură penală, care cere autorității în custodia căreia se află persoana să demonstreze că aceasta nu a fost supusă torturii sau altor tratamente sau pedepse crude. În cazul în care statul omite să facă acest lucru, poate exista o situație care să cadă sub incidența articolului 3 al Convenției.

Astfel, instanța de recurs consideră că concluzia instanței de apel este pripită și nu corespunde materialelor cauzei, nefiind date răspunsuri și argumentări clare asupra probelor acuzării, iar unele au rămas fără a se pronunța asupra lor, astfel probele administrate în cauză nu au fost apreciate în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și coroborării lor.

Potrivit art.1 alin.(2) Cod de procedură penală, procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel, ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

Colegiul penal lărgit consideră că textul deciziei instanței de apel este o transcriere a sentinței, fiind identice după text, întregi pasaje fiind luate din sentință, precum și s-a limitat la preluarea exactă a tuturor probelor invocate de instanța de fond, dar, ca și prima instanță, nu a supus unei aprecieri argumentele și probele prezentate de acuzator, nu a făcut analiză a acestor probe în raport cu prevederile legislației și nu a argumentat respingerea probelor și argumentelor invocate în cererea de apel.

Instanța conchide că temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală – că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, invocate de recurent, persistă în cauză.

Având în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece aceasta nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărârii judecătorești, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

Rejudecând cauza, instanța de apel urmează să ia în considerație cele expuse în prezenta decizie, să înlăture încălcările de lege menționate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate de procuror, va aprecia toate probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și va da răspunsuri motivate și clare la cele invocate în apeluri și se va pronunța asupra fiecărei probe prin aprecierea lor la justa valoare, ținând cont de practica CEDO, astfel instanța de apel, respectând normele procesual-penale nominalizate, va adopta o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2014, în cauza penală în privința lui *Ionașcu Sergiu Vladimir, Epureanu Mihail Ivan, Ceban Veaceslav Alexandru, Bugaesco Serghei Anatoli, Coiman Vladislav Vasili, Vatamaniuc Dumitru Vladimir, Dabija Eugeniu Vasile, Cearca Timur Ion, Erjiu Alexandru Vasile și Velcinschi Serghei Nicolai* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 30 aprilie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru